

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:
Szechenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra
a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint háromszor u. m. kedden, esztörtökön és szombaton dében.
Ára évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasábas sorért először 7 kr., másodsor 6 kr., harmadsor 5 krajczár o. ért. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelteik.
A nyilatkozati cikkek sora után 15 kr. előleges beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:
Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

K. KÖZLÖNY

előfizetési ára:

Égészévre	12 forint.
Félévre	6 „
Évnegyedre	3 „

Az előfizetési pénzek kiadónk Stein János középütczei könyvkereskedésébe bérmentve küldendők, hol a lapok pontos szétosztásáról gondoskodva van.

Regeneratio.

IV. Politika és Igazság.

A politika természeti alapfogalmában azon tudomány, mely az államgazdaságot tanítja, és vezérli. De csak alapfogalmában; mert ha úgy vesszük, a mint gyakorlatában van, a politika kiméletesen fejve ki, az ingenyélés tudománya; azon ferde real-iskola, melyben a mesterek mindig egyebet beszélnek és egyebet tesznek, az az nem bizván sem tudomány igazságában, sem nyíltságuk sikerében, soha sem teszik azt, mit hirdetnek.

S mint ilyen világázer, különösen Európában két részre oszlik: személyi és nemzeti politikára.

A személyi politika ki bővebb definícióját kívánja, számítsa ki, hogy mi különbség van Napoleon császár évenkénti 40 millió frt jövedelmé, s a végezt tett munkája és maga a kiszámító között, s megtalálja kettőjük munkaterhe és érdemjuttalma különbségében a kívánt definíciót; mely hogy annál teljesebb legyen, eszmétársulatilag vizsgálja meg azt is, hogy mi okon és módon történetik az, miszerint a világ összesjövedelmének körül-belül két harmada Londonba és egy-harmada Párisba foly be?

A személyi politikának lényeges alkotója a nemzeti politika, a nemzetek gyengességei felhasználásának terjedelmes tudománya; mivelő a latin, germán és szláv nemzetiségi elemeket mozgó nagy mesterek; lobogóját Londonban szövik, Párisban tűzik fel, aztán Szt. Pétervárt leolvassák róla a szabadság, egyenlőség és testvériség piros rőzsaszíni szavait, s teljesítik in specie Lengyelországban.

Szomorú jelenetek!

A társadalmi közéletben csaknem minden természeti igazságot, és jogot elferdít s még a legitim tulajdonok felett is sajátkép rendelkező korszakot értünk; az emberek bizonyos túlbátor, de esékely számú része tilos önérdéke körül tett erőfeszítésének képzelt mindenhatóságában elbizakodott, és szakadatlan kiabálja: „errefele!“ mi vagyunk a világosság? itt a társadalmi életűv utai biztosítvák? és a rövidlító világ vakon hiszen? szolgailag bóköl? és gyáván néz, mint hanvádo szikra, míg testi lelki értékéből kivetkeződtetik??

Régi tudomány.

Kezdetét még a Plató, s később a Jezus tudományának ellentétében vette.

1848 óta a szokottnál komolyabb események következtében kiválólag az angolok és francziák a világpolitika vezetésére nézt intim szövetségbe lépven, a régiek mellé még egy új politikai elvet fogtak fel, s ennek realizálása végezt hozzámért nagy terjedelmű tervet állíthattak össze: elvük szerint úgy látszik öök hivatták az emberi nemzet kormányzására; minthogy pedig ennek kivitelében anyagi és szellemi fensőbbiségre van szükség: tervbe vették az egész világot eltehetetlenítő állapotban

tartani; s így a nemzeteket mindkét tekintetben hatalmuk sulya alá keríteni. *)

Ezen tervnek több európai nemzetek fel-láztatásában, Amerika pusztításában, és Peking kiraboltságában elég szomorú kifolyásait tapasztaljuk.

Es ez szerintük mind a civilizatio közér-dekében történik ugyan, de a kor geniusa szerint nagy mesterei közveszedelmüket siefteti.

Uram! én a közelebbi mult pár évtizeden átképződő politikai, eszmé- és lönyhullámzások között gyakran utaztam az emberek közházájában. Falum határából kilépven, ösztönszerű tudvágygyal tekintetek az útélágózások mellé fűzött mutatófákra, a tengereken irányító helyett használt világító tornyokra, a sültés-kergető szép hajnal bajosan küzdő tüzzsík-raíra, és a nagymindenségben világot gyújtó nap lángugárra; s mindezek megtekintései oly jól estek nekem, látván, miszerint Isten és ember mennyire tevékenyek a vándornak utait kimutatni, megkönyíteni!

Utazásaim az anyagi világban kijellettek, biztosak s így kedvesek is valának.

Es uraim! ez alatt lelkemben egy foko-zatosabb tudvágy, mely emberségünk életűtait jeleli ki, biztosítja és kedvessé is teszi, szel-lemvilágunk útmutatójának tudvágya ébredt fel.

Nagy feladat a szellemek honából köl-eszűntött ilyszerű magas eszmét megtestesíteni, ilyenkor azon teremtő méla gondolatok tény-köre körül élünkbe, melyek szerteszelvén a foltozó szőlás polóját, a mindennapiság por-olból felemelkednek; eszménket felöljélvén s fel-öljélvén egytítesen a valóság lényegét is, el-merengnek velük a természet kebelén azon hatalmas életerő körül, mely a világégyetemet össze- és fentartja, s melyet a természetbuvár összetartó örökös tud, a filosof érénynék nevez, az igaz államférfi joguralomnak állít, embernemünk igazán szabadelvű reformatora — Jezus — szeretetnek tanít, mi pedig szel-lemvilágunk útmutatójának, éltünk lelkének ismertünk.

Ezen hatalmas erő functioja nélkül az összes mindenség kisebb-nagyobb darabjai, lényei egymástól szétahajgaltatnának és örökre megszűnnének egymásnak életet adni, társa-dalmi közéletünk pedig végképpen elvesztené minden jó iránti hajlamát, és szilakba törné minden jóra törekvő directioját.

Holott ennek élvezésében minden lény ösz-szetart, és minden élet felvirul; világánál élet-űtaintak a cselekvő akarát feltárja, kötelessé-geinket meghatározza, tetteinket állandósítja és életűnkét kedvessé teszi!

Es ezen hatalmas életerő az igazság, azon minden relatív felfogási fokozaton kívül léte-ző, erkölcsi tökéletes való, mely önmagához mindig egyenlőnek marad, s melynek cselek-vevűnkbeni functiojától függ emberi és haza-fui művűnk állandósága és czélképessége.

Az államok alapja és élete az igazság; nem pedig a gyakorlatban levő személy- és nemzetpolitika.

Ha eszembe nem jut vala a nagy refor-mator eme tappintatos kifejezése: még sok mondani valóm volna; e helyen, mint a haj-dan világaluralmu Rómának túlaradt önkényébe

*) Iró nézeteit nem mindenben osztjuk ugyan, mert mi meg vagyunk győződve, hogy azon közzsellem, mely a világpolitikát mozgatja éppen ezáltal halad az igaz-ság erkölcsi czélja felé. Az angol s franczia egyetértés-nek közöni megszabadulását Nápoly, és nyitott tért Moldova Oláhországnak, hogy a mennyire képes lehet jobb sorsát keresse, ez törté meg Oroszország szarűnyait Sebastopolnál, s ez egyedül lesz képes Lengyelország jobb sorsára is lényeges befolyást gyakorolni. Igaz kül-lönben, hogy egy nemzet sem várhatja mástól a meg-mentés nagy munkáját; de rendre fejlik az eszme.

lett felűsát a történelem, úgy mutatnám ki Európá gyakorlati politikájának a közeljövő-ben leendő végzetszerű átalakulását; de így csak azt jegyzem meg, hogy Európában még egy államnak sincsen biztos alapja.

A gyakorlatban levő és lenni kellettő ál-lamgazdasázt közti különbség vázlata teendő-ünk rectificatioját képezi. Minék rendin:

Míg a gyakorlati politika öntörpeségének korszakában vajudik, a természet komoly fen-ségében halad; a társadalmi osztályok eman-cipatioját a győzelemterjesztő igazság hatalom folytán közvetlen követi a nemzetek eman-ciatioja; midőn egy földrengésszerű jogosztá-lyos kibontakozásban minden nemzet szabad-dá, minden nemzetosztály egyenlővé és min-den ember öntetteinek gyermekévé válik.

Ez az igazság megtörhetlen functioja; en-nek világában lesz nagy és felvirult, Ma-gyarország, s éppen ezért nekünk kivűle és magunkon kívül senkibe sem szabad még csak reménylenünk sem.

Killyéni Donáth Pál.

Bukarest, mart. 26.

Van tíz napja — írja a mai „Romanul“ — hogy Bukrestben azon hír terjedett el, misze-rint Klapka és Türr Galaczra érkeztek és jö-nek Bukrestbe. Úgy értesültünk, hogy ezen hírek némely bukaresti konzulágoktól szívá-rogtak ki. A sajtó missioja az igazmondás s itt azt is megjegyezve, miszerint Rómánia sza-bad föld levén, ha akármely vendég idejöne, például az austriai börtönből kimenekült Sa-pieha herczeg, Türr avagy Klapka, ellenök tiltakozni senkinek sem áll jogában; eljöhet Rómániaa akár ki, a román nép nem titkolja el idejövételét, minthogy csak a gyávák, fé-ténkek és törénnyellen cselekvők bujnak el. Mi e birt csak feltételesen közöljük, ma azon-ban tudjuk táviratlag, hogy ezen derék tá-bornokok közül egyik Turinban, a másik — Klapka — Genuában van, s így minden ed-digi hírek alaptalanok valának s csak azok rettegtek, kik árnyékuktól is megszépennek. A mi pedig Garibaldi eltűnését illeti, a világ e hirves hőse mart. 24-kén Máltába kötött ki s innen Londonba indult. Magán tudósítá-saink azt mondják, hogy Garibaldi Jersey szigetre várátik Hugó Victor nagy költő által egy ebédre, melyre meghívta őt. Igaz, mond hatnók, tagadhatatlan szükség, hogy a szabad-ság és nemzetiség vérmézején híres nemtője kényeret törjen ama nagy háboru előtt a sza-badság és nemzetiségeknek gondolatok, tuda-mány és költészet szép mezején tündöklő nemtőjével.

Azon híres puskaporos torony, mely min-denfelől tüzzel van körítve, s melyre az egész világ szemelt félelemmel, rettegéssel és türel-metlenséggel függeszti, várván minden pilla-natban, hogy egy szikra essék le róla, s hogy rötkön meggyuljon, fellobbanjon és romjaival az egész Európát tele töltse... a keleti kérdés ismét veszélyben van, hogy tüzet fogjon. Azoknak azonban, a kik maguk is ki-csiyek levén, mindent, még nemzetűnket is kicsinynek látják, azt mondjuk, hátha e kis szikra éppen a román nemzet leendő? Tisz-tában szólunk. Néhány napja, hogy két hajó román fegyverrel és munítoval megrakodva Szulinához ért. Egyik a franczia Messagère hajója, a másik Lloyd osztrák társaságé. A törökök törökösen feltartoztatták ezen hajókat s azt követelték, hogy adják át nekik a románok vagyontát, és a Lloyd meg is tette azt, a mit a törökök kívántak. Azonban a franczia, az ő roz franczia szokása szerint, az az: hogy nem hajlja le fejt csak is az igazság előtt, s rea út bár-bire is, ha mindjárt a nagy török lenne is, midőn bosszantó dolgokat hadar, semmit se akart kiadni. A török megharagszik és tud-tára adja a francziának, hogy ha mozdul, reá-ágyaztat és elcsillyeszti; de mégis 24 órai gon-dolkodást engednek a törökök, mert öök is eha eszélyesek szoktak lenni. A franczia gondolkozik, de nem 24 óra, hanem 24 percz alatt futar repül Galaczra, kérvén, hogy jöjje-nek franczia hadihajók s meg is érkezvén egyik jobb, másik baloldala mellé áll a kö-vetelt hajónak. Ennyit tudunk eddig, de ebből is mindenki láthatja, hogy ama szikra köny-nyen reá eshetik ama lóporos toronyra, mert

induljon meg a hajó s lőjön a török; és a keleti kérdés azonnal meg van nyitva, mert a török golyó mielőtt román vagyont érne, ad-dig a franczia deszkán kell hogy áthatoljon. Szép, derék és nemes nemzet! Franciaország! Te, a ki a nemzetek Krisztusa vagy, valjon mikor jön el az óra, hogy a román nemzet is lefizesse azon áldozatokat, a melyeket éret-tük tétell, tettel bizonyítván be, hogy meg-érdemli szeretetedet, s hogy vele egy vérből való vagy. Nem tudjuk, de nem tudnánk élni, ha nem hinnők, hogy ez a nap el fog jöni, mert ha ezt nem hinnők, a román nemzet éle-tében sem hibetnénk. Mindezt a „Romanul“ mai szemléje mondja.

Koos Ferencz.

Sz. 32. 1864.

Szinházi választmány.

Felszólítás

a Kolozsvárti lévő nemzeti színház ügyében *).

Az itteni országos nemzeti színház fen-tarthatására s biztosítására felsőbb engedély-vel 1854- és 1860-dik években előbb részvé-nyek, utóbb pedig alapítványok gyűjtése in-díttatván meg, számos résztvevőknek ily uton tett hazafias közrejárlása lehetővé tette, hogy több szükséges felszerelések s építkezések mellett az itt működött színházulatok évi se-gélyezésben részesülhettek, valamint azt is, hogy miután régibb országgyűlési törvény-javaslat folytán é. császári kir. apost. Felsége kegyelmes rendeletéből az úgy nevezett fel-keletli pénzalap a színház alapítókéjéhez csat-oltatott; a színháznak már tovább nem ha-lasztható kiigazítása s czélszerűbb elrendezése még az idén megkezdethessék.

Azonban a czélba tett építkezés természetesen nagy pénzüsszeget vesz igénybe, s mint-ugy az átengedett felkeletli pénzalaphoz, mely elkölthetetlen, nyulni nem lehet, a mulhatla-nul megteendő költségek, egyedül csak is úgy fedezhetők, ha a kötelezett tartozások telje-síttetnek.

E tekintetben különösen számításba kellett jönniök a részvényhátralékoknak is, és pedig annál inkább, hogy azok mennyisége minden sürgetések s hírlapi felszólítások mellett is, oly tömördekre nőtt, hogy az jelenleg a tizenegy ezer forintot osztrák értékben meghaladja, s e szerint oly tekintélyes ösz-szeget képez, melyet nélkülözni éppen nem lehet, s mely ha minél előbb be nem gyűlne, egyenesen a kitűzött czél elérését fogná káro-son hátráltatni.

Az országos színházi bizottság azonban most is mint mindig a hazafi buzgalomba s a közügy iránti lelkesültségbe vetvén bizodalmat, reméli, hogy a kellemetlen és költséges, de végre is el nem mellőzhető törvénykezési utra lépés sajnos kénytelenségétől meg lesz kimél-ve s a jelen végső felszólításra, mindenki sietend kötelezővényleg biztosított tartozását a kitűzött időre önkénytelen befizetni, minek könnyítésére vidéki megbízottakul: Kolozsmeg-yeben Szacsavai Sándor, Zilahon tanár Baczó Gábor, Dézsén Róth Pál gyógyszerész, M. Váshárhelyt Jenei Károly gyógyszerész, Tor-dán Puhl Ignác, Hadréven Szilvási Miklós, N. Enyeden B. Kemény István, K. Fejervárt Elekcs Károly, Szászvárosban és Déván gróf Kun Gottbárd, Zarándmegyében brádi lelkész Zachariás Dániel, Küküllőmegyében Szilvásy Sándor, Sz. Udvarhelyen Gyárfás Domokos, Háromszéken Székely Gergely, Csíkszékbén csik-toploczai Lázár Dénes, Pesten Radnóthfai Sámuel, Bécsben Topler Károly, N. Szebenben Hersényi Samu urakat kérte fel, kik a hozzájuk megküldött névsorban kijelöltekhez a tartozásokat és kimutató külön felszólító leveleket eljuttatandják, s egyszersmind a hátralékösszegek átvételére s nyugtázására is meg vannak bízva.

A részvényhátralékok befizetésére folyó 1864-ik évi május 15-ik napja tűzetik ki, mely határidő sikertelen eltétele annak jelűl fog vétetni, hogy az illetők a törvény-kezési eljárást bevárni kívánják, a minthogy ez esetben az országos színházi bizottság a közügy érdekében ez uton is sikert eszkö-zölni kötelességéből kifolyólag kénytelen leend.

*) A többi magyar hírlapok t. szerkesztőségei tisz-telettel kéretnek ezen felszólításnak lapjaikban leendő szíves közlésére.

A tett befizetések a hogy a színházi pénz-tárba beérkeznek, azonnal a kolozsvári hírlapokban nyilvános nyugtázás gyanánt közöl-tetni fognak.

Az e szerint tett intézkedések a végett tétetek hírlapilag is közzé, hogy azokról, s jelesen a fizetésre kitűzött végleges határidőről minden illető, s így az olyan is értesülhessen, kihez a külön felszólító levelek bármely okból is el nem juthatnának, vagy a kivel a kinevezett biztosok netán érintkezésbe nem jöhetnek.

Minél fogva az országos színházi bizottság minden illetőket tisztelettel felkéri hogy kötelezvényeiken alapuló tartozásaikat, f. 1864-dik évi május 15-ik napjáig akár a kinevezett illető megbízott kezébe, akár pedig egyenesen a színházi pénztárba Kolozsvárt pénztárnok Filep Sámuel ur kezé alá (bel király-utca 41-dik szám) hazafias érületükkel fogva befizetni sziveskedjenek.

Továbbá többek kérdésközlésére kijelenti az országos színházi bizottság, hogy az 1860-ik évben megindított gyűjtések következtében a már hírlapi uton közöltetett adakozásoknál több a bizottsághoz nem érkezett, azonban még több gyűjtő izek nem küldetvén be, s így némely gyűjtések eredménye a bizottság előtt tudva nem lévén, mindazon tisztelt hazafiak, kik az országos színházi bizottságtól 1860-ik évi február 28-ról 12 sz. a. kibocsátott adakozási gyűjtő-íveket még be nem küldötték s eljárásuk eredményét még nem tudatták, tisztelettel felkértem, hogy a gyűjtő-íveket s illetőleg a gyűjtött összegeket és kötelezvényeket, legfőlegbb folyó 1864-ik évi május 15-ik napjáig az országos színházi bizottság alólírt elnökéhez mulhatatlanul beküldeni sziveskedjenek, a melyekről a hírlapi közlések utólagosan szintén meg fognak tétetni.

Végre mindazok, kiknek adakozásai hírlapilag a fenebbi okból közzé nem tétettek, felszólítatlak, hogy tett adakozásaikat, ugy azt is, hogy azokat kinek gyűjtő-ívén tették? minél előbb, és legfőlegbb az irt időig jelent-sék be.

Az erdélyi országos színházi bizottságtól.
Kolozsvárt, mártius 21 1864.

Gr. Mikó Imre, Groisz Ferdinánd,
elnök. jegyző.

A tutajászat érdekében.

Ó-Tóplicza — havas — mártius idősza.

A „K. Közlöny”, mely minden ide és hasznos dolgokat megszokott hozni, jöi 26-dik számában „Utaink és folyóink”-ról irt, elméleti czikke, mintha csaknem kár, vagy is helyi viszonyainkra lett vala irányozva, érdekünkkel annyira összetalál és e környék szívébe magát mélyen bevéste a benne felfejtett óhaját, vizeink regulázására nézt, a helybeli tutaj-kereskedés egy idő óta hanyatlásban különösen nyilvánul. A meddősegekben közelebb lelt aszfalyos esztendőik itt eléggé megmutatták: mit lehet vakon bízni a természet időszerű változásaiban, s hogy ha a bajon mesterséges ésszel segíteni nem igyekszünk, a sült galambot szánkba repülni várhatjuk. Ezen évek nehéz akadályt gördítettek a tutaj-kereskedés elébe, s még egy oly szerencsétlen évfolyam képes lenne annak a kereskedők elcsüggedésével egy merő gátat vetni, s ez által egy, moudhatni talán országos károsodást elő dézni. A regényes szépségtől erdő szemlélőmást fogy. A birtokosság ezt jó korán kezdi érezni, a legkisebb haszon nélkül. 30—40,000-re menő fertály tutaj s szászor annyi kivágott deszka csaknem egymáson, kihordva készen a Maros mellett használatlan állapotban rothad; mert szinte hát ére már, hogy a havas a tutajaktól meg nem szabadulhatott s az óta a sokra szaporodott és gőthébe vált drága szép fák tízre se használhatóvá lettek. S miben keressük ezen álapotakat? Az érdekes czikk igen is kimerítőleg megfejtette, mely ide is alkalmazhatóság bir. A Maros medre annyira felt a havasban szik-ladarabokkal, hogy csak is a rendkívüli magos viz, az az, mikor a viz által a kövek egészen elboritvák, képes a tutajt azon lecsuszatni, mely nem sok vizben vagy megakad s ekkor költséges dugásokat okoz, vagy pedig izeg összetörik. A magos viz pedig ritka eset, s csak is jég- vagy hó-olvasdaskor kora tavasszal tart egy vagy két hétig; a közelebbi évekből pedig azt is tapasztaltuk, hogy hó sincsen most a havasokon anny, mint más-kor, s telünk is hová-több kezd szépen szel-lidülni; igen természetesen „bysica ratio”-ból, mert mint mondtam, erdőkön keményen fogy. S mégis, hogy e bajon miként lehetne orvosolni, azt az idézett jeles czikk előre közölte, amár nem éppen ide vágólag, hanem, általán reguálni, vagy is inkább meg kellene tisztítani a Marost a kőszeméttől mindentit a havasban egészen addig, honnan aztán ugy is kevesebb vízzel is rendszeren le szoktak gázolni a tutajok, az az havas torkáig; ezzel el lenne érve a cél, kisebb és csupán esszőzéssel szá-

porodott vizen is lehetne bátran tutajkázni, mert megjegyzendő, itt a havas közt a Maros nagy esése miatt, nagy sebességgel és kettős olyan erőlködéssel bir, mint kúnn a tanyás helyeken s csak akadály ne volna útjában, közepes vízzel is akár mi nagy tutajt kibuzna. A mult évben m. gr. Lázár Mór megpróbál-tatta a viztakarítást lőporrali kőhányatás által s egy-egy veszélyesebb helyet gázolhatóvá is változtatott; de helyes-e, éppen ezt is csak látnunk, innet várva egyedül a reánk nézve is oly fontos közösen érdeklő munkát. Én ebben szerénytelenséget látok, s a munkás gróf példájára, nem tudom felfogni, minek nem éreztek ez iránt még eddigelő tutaj-kereskedők magokban nagyobb hajlamot, midőn az ennek elhanyagolásából származott megmérhetetlen kárunk, csak egy jelentéktelen összeg részecskeje is, ide fordítva képes leve a jelenleg érezhető roppant bukást megelőzni, s most a kereskedés, ugy a mint kell, a maga kerékvágásában haladna. De különben is vizsgálva lehetne a rá tett költséget fordítani egy tutajvám felállításával: az évenkiut kivitelre számt 10—20,000 fertály tutajt után, csak 10 krajczárral is mennyi be nem jönne? Ennyit pedig minden kereskedő, csak hogy biztosan mehessen, jó szívvél megadna; annál is inkább, mert így tudná, hogy felelősséget fizetne csak Sz-Régenig, mire eddig 10-től 15 frtig kellett. Így, ha egyes ember is vállalhatná fel a Maros takarítását, költsége minden bizonnyal kárpotolódna, s még ezen felül nyerhetne is. Ide járul még a magos kormány részéről remélt támogatás is, s a környékbeli lakosság e munkához áldozatkészsége, mely e hiszem vissza nem vonulna. Tehát miért nem lehetne megtakarítani a Marost?

Hátba még ezzel egyszerre havasi közlekedő utunk is megnyitnati szándékoltatna le Sz-Régennek! mely most ugyan nincs, s ha le akarunk menni, kénytelenek vagyunk Parajd felé szinte két egész napot kerülni, holott mi is Tordamegyéhez tartoznánk. Használva az az egész országnak, egyszer a borszéki borviz ára leszállításával, miután a borvizes székely atyafi nem lenne többé kénytelen terüjével a nagy havast Parajd felé keresztül mászni, s ugy kerülni ki a Mezősre, hanem itt le egyenesen, mindentit a Maros mellett lejtene Sz-Régennek és tovább. Mennyit nyerne Csik-Gyergyó vidéke a gabona könnyű fel-szállításával, és nyernék legfőleg mi, kik éppen a centrumot itt helyt lakjuk. Csak hogy ne csupán óhajtsanak maradna ez is. Jelen erélyes alispánunk Veres Károly ur ezen havasi út készítésén az öszszel sokat fáradozt s sikerült is azt egy jó darabig felhozni, de mégis a munkának, szerintem, tán nagyobb látatja lenne, hogy ha a fátáradatlan akarát egyébbel is segítették, a mi pedig vajmi fűsvényen volt a tavaly is osztva, ugy, hogy e miatt az egész havasi vonalon közel 10,000 napszámhoz csak is egyetlen felügyelő, s az is járatlan, volt behelyezve. Ez is pedig mind csak a mi indolens magaviseletünk po-fájára bélyegződik.

Levelem elején említett azon jeles czikk által ösztönözve, kereskedési ügyekről irtván, legyen még szabad kiemelnem m. gr. L. M. ő méltóság helybeli tutaj-kereskedés iránti modorát, ki egy pár évek alatt helységünkbe idegen országból hozott mesterek által más is több masinás fűrészmalmakat, faszállító vasuti építményeket, melyek erejével a fa a havas beljéből a fűrészmalmakhoz magára készen szállítatik, s több jeles építményeket állított elé, s helységünket mindenlépten szépítő kitűnő lak-építmények által díszítte fel; csak kiüthet olaszt 300-ig telepített be, s ezekei-vül Gyergyó, Csik- és Marosszékekről jött szegény származó napszámoknak naponta 500—600 száma ad dolgot, edelelt és főzetést; szóval, helységünkben az élénkséget a mi van és a valóságos szellemi haladást a gróf tevékeny erejének, és itt lélenek köszön-hetni. Az óta van már casinónk is, s habár nem minden irányban, de legtöbb szellemi foglalkozás hányáért nem igen panaszkodhat, s visszatérve egy pár évvel az előtti állapotunkra, bizony nagy különbséget látunk abban a jeleni közt. Kár volna, ha a gróf ennyi érdeme dacára, a hírek szerint, a tutaj-kereskedési vállalat mégis kedvetlenül látta ki! Ez nagyon megéreztetné hatását mindnyájunkban!

Az idén a tavasz minálunk is hi-telen nyílik, a jég a Marosról és a havasi patakokról minden nevezetes kár nélkül eltűnt. A tutajozás maholnap megindul: vajha hasznosabban folya le mint tavaly!!!

Es ezzel t. szerkesztő ur, ha szabad lesz e havasból ezután is? máskorog üdvözetemet.

Fenyvesi.

MEGYEI ÉS KÖZSÉGI ÉLET.

Maros-Ujvár, mártius hóban.

T. szerkesztő ur! Három „meglepő hír és esemény” vevé igénybe közelebből körüln-

figyelmét, melyekről szólni — ha tért nyeren-dek becses lapjában — nem találok érdeke-lennek.

Első meglepő hír: Néhány hét előtt a „K. Közlöny”-ben bizonyos hirdetés forma tudat a közönséggel, hogy egy istentelen könyv „Renannak Jézus életéről irt műve” jelent volna meg legtöbb európai nyelvekre, s magyarrá is lefordítva, melyet jőhőrt könyv-árusoknak tartani, s keresztényeknek olvasni nem szolgálja becsületükre. A t. szerkesztő ur erre nézve, néhány nap mulva egy igen helyes megjegyzést bocsátott közre, mely az olvasó értelmiség nagyobb részének véleményével öszhangozván, a gondolatok egész táborát jelent meg a még addig Renant nem látott közönség lelkeben.

Egy némely megrémülve aggódott a fölött, hogy talán sikerült volna, szinte 2000 év mulva valakinek oly titkokat fedezni fel, melyek végsőapást hoznának a k. vallásra. A másik jó kereszténynek nevét és érdemét becsül-vén, engedett a „tilalomnak.” A harmadikban pedig éppen egészen kifejlődött s legyőzhet-lenné vált a „tilos gyümölcs” utáni vágy. Nem merem állítani, de gondolom, hogy éppen ezen tiló eljárás tette Renan művét sokkal szelebbes térben ismertté és olvasottá, mint különben lett volna.

En, mint protestans ember, a „jó kereszt-tyén” nevet híven megőrizni akarván Renant nem is olvastam. De miután közhírtvé lett a „Czáfrat Renan Jézus életére Poujoulat-tól, Bodnár Zsigmond által magyaritva” miután Anti-Renan is jelent meg, vagy is „Bebizonyítás, hogy Jézus Krisztus valóságos Isten, Parisis Msgr arrasi püspök után francziából fordítva”, éppen nagyra emelkedett beemem is a meglepetés. Kérdést tettem magamnak: val-jon mitevő legyen már a jó keresztény? El-olvassa-e a czáfratokat, melyek bizonyosan jó keresztényeknek lesznek intézve? És ha elolvasta, mikép tájékozza magát egyoldalú ismeret közben, a megcáfoltat nem ismer-vén??? Ezen kérdések önkénytelenül oly alternatívába bonyolították a legjobb kereszt-tyént is, melyből ki nem menekülhetett más-kep, hanem ha a tilalom ellenére és e mondat-tal tartva: „audiatur et altera pars”, Renant is elolvasta.

Ezzel így járunk többen, de hála Isten-nek a nélkül, hogy kétségbe estünk volna! Kivált mi protestánsok, kik kiskorunk óta mindig tanuljuk, iskolában és templomban mindannyiszor halljuk, s egész életünkben a bibliát olvasván, ismergetjük Jézus életét, gyönyörű mondatait, tanítványainak bizony-ságtételeit, meg voltunk már előre győződve a felől, hogy a mi Istenül származott, azon a pokolnak kapui nem vehetnek diadalmat, és hogy az erőshez nem illik a félelem.

Elovasók tehát legelőbb természetesen Renant, s távol attól, mintha minden szavait s állítványait magunkévá tettük volna, láttuk, hogy Renan művének több helyein, s csak egy párt idézve, a 20-dik fejezet 304-dik lapja első sorában, a 25-dik fejezet 374-dik lap bekezdett végzásaiban minő elragadtatás-lal beszél Jézusról.

Most már elővettük Poujoulat czáfratát. Abból kismértünk annyit, hogy egyfelől a bettiszterinti bibliai idézés, másfelől a III-ik, VI-ik, XXVI-ik szám alattiakból, és a XXX. fejezavaiból kitesszőleg, a protestánsok elleni kifakadócsok rajza, sőt a III-ik számban ki is van mondva kerekén: hogy Renan eszméit a protestánsoktól szedegeté. Ezeken kívül még sok egyéb elhallgatni való is látható abban. Végre vettük az arrasi püspök Anti Renanját, mely elvileg hasonló az előbbihez. Már ez éppen kis biblia volna, t. i. ha az eredeti meg nem lenne. Végén egy kis emberi toldo-mány, melyben jónak láta irtó a 15-dik lap alján tévtani és szakadási sektárok tenni emli-tást, (a 19-dik lap felső részén zsinatokat hívti segítségül), s végre a 23-dik lap alján 3. szám alatt szörnyű kopott tollal ezt jegyzi fel: „hogy az albigenisiek, valdensiek s egyebek, mint hit és törvény nélküli lázadók, ugy minden erkölcsiségnek, valamint minden hitágazatnak ellenségei, épp oly veszedel-mek a polgári társaságnak, mint az egyház-nak.”

A hugenották országában szillett irtó tehát nem ismeri el a mi nevezett felekezeteikről történelmileg tudva van: mi szerint azok „tisztá erkölcsi, szorgalmas, munkás és legjobb alattvalók voltak.” Meg vagyok győződve, hogy egy magyar katolikus író, a nem ka-tholikusokról kimélyes és ildomosabb szóla-mokban fejezte volna ki magát, s óvatosan kívánta volna kikerülni azon minden becülé-tes protestáns lelket komolyan megillető „té-telt”, melylyel azon hitfelekezeteket, melyek-nek követői Jézus igaz tudományát evangé-liumi tisztaságban hirdetik, hiszik és vallják a föld kereségén, az arrasi püspök „tévtani és szakadár” czimmet tisztelette meg!

Ezen „első meglepetésünket” azon szerény megjegyzéssel batorodom bezárni: Meglehet, hogy miután az európai kormányférfiak Renan

művét nem találták olyannak, mely a k. val-lást s az azon alapult polgári társulatokat ko-molyan veszélyeztetné, az eddig „megjelent, s főleg a protestánsokat sújtó” „czáfratok” után, az, még sokkal olvasottabbá válandik a közönség előtt.

Második „meglepő hír”: Sokkal ér-deklőbb azon második meglepő hír, mely a közelebbi lapokban tudatá, hogy magyarhoni szűkölködők, némely helyt kutyákat verné-nek agyon stb., s azoknak husával táplálko-zának a nagy inség miatt. (?) Ez már, ha való, éppen számalomra méltó s parancsoló hír, hogy rögtön segítni siessünk a mivel lehet.

A felebaráti részvét parancsának némileg eleget teendő, közelebbi templomi alkalommal az alamizsna ládát kitétetvén községgel leyezser, ref. gyülekezetünk jelenvolt tagjai a siralmas állapot hallatára siettek is fillé-reikkel, és az alamizsna ládába begyűlt 2 ft 50 kr, ehez járult adomány: özv. Nagy Pálnétól 50 kr, özv. Szilágyi Mihálytól 50 kr, özv. Szilágyi Józseftől 50 kr, Germanovics Amáliától 1 ft. Összesen 5 ft o. ert., mely össegeket illető helyre juttatás végett szerencsés vagyok a t. szerkesztő urhoz ezen soraim mellett beküldeni. Vajha még többel szolgálhattunk volna!

Minekutána a köztünk levő inségesekeket is meglepheti betegség és halál; keresztényi jö-tte bizonyitványra lesz azon szolgálatkészség bizonyára, melyet ilyen esetekben orvosok, gyógyszerészek, papok és énekevezérek díj nélkül ajánlanak fel! Ezen alkalomból folyó-lag, nem hagyhatom említetlen M-Ujvár köz-ség előjáróságának azon közelebbi nemes tet-tét, melynélfogva egy idemerkelt szűkölködő csongrádmegei szentesi volt jó munkás, de elhalálozott Kormány Andrást az előjáróság közzközletésen és pedig tisztességesen eltemet-tete nemesak; sőt özvegyét és árvaít is egy kis öszszegyűjtött segélypénzben részesítette. Ezen követése méltó szép tény erkölcsi kö-telmünkke teszi, a t. előjáróságnak nyilvános köszönetet mondani.

Harmadik meglepő hír és ese-mény: Harmadik meglepő hír és esemény volt, mely f. hó 6-kán éppen délben helység-ünket beszámnyálta t. i., hogy egy hajógyári munkavezető erőszakos halállal otthón szállá-sán kivégezte volna magát. Ugy van, a hír való volt; mert egy szerencsétlen ó-bndai 8 év óta itt szét fizetéses állomással ellátott, nős, 5 gyermekes családú F. J., nem te-kintvén övéinek gyászos jövőjére, magát egy bátrabagott sajátkezi iratában, mart. 5-kén kötél általi halálra ítélte, és ezen ítéletet ma-gán mart. 6-kán délben egy nyomorult szük helyen, hol csak térdén állva lehet egyenes állást venni, végre is hajította. Iratából ugy látszik, hogy helyzetébeni nyugalansága, hi-vataltársaivali komoly érintkezései, többszöri koezódási viszonyok, valami lelken felvő el-hordozhatlan titok, s mind ezekből száрма-zott hal, elkeseredés, mely iszákosságha ment át; s végre önmagához bizalmatlansága, fő-leg pedig lelki gyengesége vezette volna ezen rendkívüli erőszakos öngyilkosságra a 73 éves férfit. A közemberiség benne nem sokat vesztett el satnyolt állapotját tekintve; de kényelemhez szokott övéi: özvegye és 5 nevetlen árvaí örökre meg fogják érezni ezen öket nagyon meglepő gyászeset káros és kellemetlenül sújtó következtéseit.

Önkénytelenül indit ezen esemény egy sze-rencsétlen észrevétel följegyzésére, mely ugy látszik hajógyárunk multjából jelenig valami végzetserű. Ugyanis, e hajógyárnak 6—7 évek előtt főigazgatója S. n. h. . . . r meg-örült, s mint ilyen Bésche az örültek házába felvitetvén, ott halt meg. Az utána következő D. . . k egy tavaszi jégmenés alkalmával, a hajógyárnálí jégkocizta károkát látván, mint mondják e miatt beteg lett s meghalt, később, de nem sokára a fupállér testvér öcsöje F. F. ifjűházas magát agyon lötte. Most pedig F. J. magát felakasztotta. Nevezetes: 8 év óta négy halál eset!

Sebestyén Áron.

Külföldi hírek. Királyfalva, mart. 17.

Valamint politikai, ugy egyházi életünk mezején is találkozhathat jelekkel, kik az előítélet és rossz akarat által elejőkbe gördí-tett akadályok közt is öröfetlen buzgalommal töltikbe magasztos hivatásuk minden ágait, kik készek saját kényelmöket áldozni fel a vallásos élet virágztatására s intézeteinek jo-karban tartására. Noha a nemes keblek tu-lajdona, hogy közhassznú tetteikert nem mál-tányoltatva vagy éppen félreismertette, me-gnyugtató öntudatukban lelke fel legdúsabb ja-talmukat, mindazáltal honfui kötelemünk su-gallata ösztönöz, hogy azoknak, kik az em-beriség ügyének szolgálatában öszültek meg, bármily kis tért foglal is magában működési körük, mielőtt sirjokba szállának, elismeré-sünkkel töltsük fel halántékaikra az emléke-zetöket megőrkítő babéroköröt.

Egy az ur örökségében veterán munkás buzgó igyekezetének egyház községlükre kiható eredményei hívnak fel az alkalommal t. szerkesztő ur, hogy becses lapjának igénybevételével beszéltessem a tényeket.

Tudva van, hogy prof. anyaszentegyházunknak nemcsak iskolái, de egyházi községlői is kegyadomány útján nyert jövedelemforrás alapokon állottak és állanak fenn mai napig; tudva van az is, hogy ezen források az alapítók elhunytával részint megapadtak, részint a jelenkor s földbirtokra nehezült adórendszer következtében annyira kimerítették, hogy ma már számos egyházaink a nyomasztó adó miatt templomaik s egyéb középületeik kijáratására szintén mitsem fordíthatnak, s mint ahogy az elődök által a vallás oltárának gaszra lobogtatott vesta tüzet az utódok csak pislogó alakban bírják fentartani, szerencsésnek mondhatók az oly egyház, mely javainak ezélszerű kezelése s felhasználása mellett a könyöradományok filléreit nélkülözheti.

Ezen szerencsések közé számítható a királyfalvi ref. egyház is, mintegy 20 hold erdő, 5 hold szántóföld, s néhány darab szőlő után járandó duma, s egész évre kiterjedő kormárlási jogból álló jövedelem forrásaival. Ezen alapokon úgy kellett sáfárkodni, hogy a talantumokból jusson is maradjon is. Az erdő, mely 40 év előtt csak a pap és mester tűzfáját s az ezek telkei bekerítésére megkivántható vesszőt termelte, kitáblázás és a bérfa vágatás szabályozásával, legbiztosabb előtérként látszott igényt az időnként felmerülő tetemesebb költségeket igénylő szükségletek fedezésére. E szándékból el lón határozva, hogy a presbiterium minden évben jelöljön ki egy táblát, melyből a bérfa illeték aként szolgáltatás ki, hogy a szebb fák magfáknak hagyatván, azáltal egy felnövekedendő szalaserdőnek alapja megvessék. Ily felosztás szerint minden tábla 10 vagy 12 év alatt csak egyszer került fejsze alá; így is sokszor nagyon gyenge bérfával fizetett, de a lelkes a maga érdekét az egyházzal szemben mindig háttérbe szorítván, megelégedett az aljával, s egyszer sem engedte, hogy a szépen növekedő magfák levágatassanak, miáltal azt eszközlé, hogy négyszer tíz év elteltével az egyház erdeje oly magasan kinőtte magát, hogy már ma a legszebb, akár malom gerendának is használható épületekkel díszlik. S épen jökor, mert azáltal míg az egyház erdeje felnövekedett, azon veteményes táblák felett, melyek az anya szentegyház terebélyes fájának szellemi ágait gyümölcsözésre ápolják, az idő romboló viharu pusztításának sötét nyomait hagyva hátra, vonult el! A templom hátulja a nagyobb testű elvála süllyedezni kezdett, kőkerítése oly képet váltott, mint hosszas ostromot kiállott erősség, a határozott orgona őszhangzását elvesztvén használhatatlanná lett, s végre, hogy egyebet ne említsék az iskolához elröngyölödött állapotában újításra várt. Mindezeket az enyészett dűlőkezeitől, rombolóhatalmától meg kelle menteni, még pedig azon tőkével, melyet az előreszámított és gondos kezelés négy évtized alatt előállított. El kelle adni az erdő nagy részének.

De most nem kis fáradságba került a lelkesedés azon váratlan ellenszélűsége lelküde, melyet a nép balvéleménye s öző érdeke támasztott. A nép ugyanis tartott attól, hogy levágatván az erdő végre kipusztul s akkor a bérfafizetés zsebére nehezül, ezen aggodalma következtében vontatva s csak azon utó gondolatnál adta az erdő eladásához beleegyezését, hogy abból az egyház tagjain kívül más ne részesülhessen. Azonban a tapasztalatnak sikerült a hallgatóságot aggodalmát eloszlatni, megértetvén velük, hogy az eddig követelt bérfa vágatási rendszer jövedelmében is hasonló módon gyakorlatva, nemcsak hogy az erdőt fel nem emésztí, de sőt községlésekre felhasználandó felesleget is nyújtand; azon szűkekltség pedig, ha az eladandó fák megvásárlhatósága az egyházhöz nem tartozóknak meg nem engedtetének a kijelölt fák érték szerinti eladását nehezítené meg, melyből ismét az egyháza tetemes kár háromlana.

Ekként legyőzve az aggodalom és összehasonlított akadályok, hozzá lehet kezdeni a romok kinyitására megkivántható pénzösszeg beszerzéséhez. Hanem a mint fenebb is említettett, a kijavítandók annyira megzaporodtak s kijavítások annyira halaszthatatlan életű szükségessé váltak, hogy a mulasztás az egyháza kétszerez kiadást fogott volna idézni, mit kikerülendő az erdőből számított bevételhez hozzá kelle adni a vegyes szükségletek elcsúszolására fordított kormasza-hasonbérnek is. E két alapon befolyt forintok megtakarítása képezzé téve aztán az egyházat, hogy középületeit romjaiból kiemelve új alakba öntse.

1859-ben a templom körkerítése kijavítására 200 o. é. frtót fordíthatott, 1860—61-ben zsinóly fűdel alá vett iskolaházat építtetett, 1863-ban kétfelé nyílt, különben elég kemény templomát vaspánttal körül kötteté, kőlak-

kal megerősítvén, kívül belül kimeszelteté, ugyanekkor az orgonát m. vásárhelyi orgonaművész Takácsi Ignác kijavíttván, őszhangzatos állapotába visszahelyezé. (E Magyarhonból jött orgonaművész hazánkfiát, ki csak képzettségének többhelyt kitűnő bizonyítványát adta, az orgonát készített szándékozó egyházaknak figyelmébe ajánljuk). Ezenkívül a 48-ban elvesztett dézsmamegyed következtében felenyire lepadt papi jövedelem emelésére két határészben egy-egy holdos föld vásároltatott, és a papi telken egy tágas, erős istálló emeltetett. (Vége következik).

Az Erdélybejött magyarországi szűkölködők számára.

Ns. Dobokamegye magyar-egregyijára 7 frt 7 krt; és Dal községe 28 fr 9 krt.

Ns. Beszterce-vidék községei, melyeknek pedig tetemes része csak a legközelebbi időkben is sűrű és súlyos csapásoktól látogatott, mindemellett 211 frt 96 krt. adományoztak a központi pénztár gyarapítására; mely szíves segédlekedést, mint szintén:

Kolozsvár sz. k. városi polgár t. cz. Szapanyos Kristóf urnak, a városi fiókbizottsághoz beküldött száz darab fizikajezáros kenyérért; és

Szék-mezőváros községei, a központi magtárba saját költségén beszállított 48 nagyvéka elegybuza küldeményért, az őszinte köszönetet, s a méltánykiváta elismerést, készséggel nyilváníti, Kolozsvárt, márt 25. 1864.

Az inségügyi közp. h. bizottság.

KÜLÖNFÉLÉK.

— (Necrolog.) Fogarasi Sámuelné sz. Cseh Zsuzsánna maga és gyermekei: Fogarasi Anna özvegy Erődi Mihályné, Krisztina Nagy Sándorné és Zsuzsánna, egy minden rokonok nevében fájdalommal érzettel jelenti forrón szeretett kedves férjének Fogarasi Sámuelnek v. gálfalvi ev. ref. lelkész. a külföldi egyházkerület esperese és az erdélyi ev. retormátusok zsinati főjegyzőjének hat hónapi súlyos betegsége következtében, életének 60-dik, boldog házasságuk 32-dik évében folyó hó 27-én estvéli 6 órakor történt elhunyt. Kedvesnek porrése mártius 30-án d. u. 3 órakor fog a v. gálfalvi sírkertben örök nyugalomra tért. Áldás és beke hamvaira! Maros-Vásárhelyt, 1864. mártius 28-án.

— (Necrolog.) Zovány, márt. 28-dikán 1864. Nem lehet, hogy egy oly egyén, ki egy hosszú életen keresztül kitűnő észtehetséget, lankadatlan munkásságot egyedül a magán- és közügyeknek szentelte; ki a becsületességnek mindig egy kitűnő példánya volt, hogy egy ily egyén észrevétel nélkül tünjön el az élet színpadáról! Egy ily hazánkfiá kimutált akarom tudatni e lap tisztelt olvasóival, miután még eddig tudatva nem volt, Baló Józsefnek, egykor Erdély legkitűnőbb ügyvédjei egyikének kimutált. Az időzülte Zoványra, falusi magányába vonult hű neje Izsák Ágnes ápoló karjai közé, itt pihente ki fáradalmait, itt fejezte be csendben 72 évekre terjedt jobb sorsra érdemes életét! Neje volt az; ki oly kitűnő gondossággal, magától megvonva mindent, enyhíté 6 súlyos éven át a börtönrelet sanyarságait, ki jó nemtője gyanánt ápolva végnapjaiban fogta fel véglehelletét! Folyó hó 11-én egy rövid 5 napig tartott betegség, tüdőszélhűdés vete véget a nemes életnek. Temetése e hó 13-án egyszerű volt mint élete; néhány rokon, elvarát állá körül koporsóját, helybeli fiatal lelkeslűnk Viski Pál által mondott egy rövid, de az idő szerint oly találóan remekül szerkesztett gyászimával véve búcsút tőle, kísértük az örök nyugalom helyére, a zoványi köztemetőbe elhunyt polgártársai sorába.

— Lapunk végén időszakonként közre szoktuk adni a piacainkon furalomba levő termények árát; ezen kimutatások a minden városokban történő hivatalos bejegyzés szerint adatnak közre, s így hivatalos hitellességgel bírnak. Több hozzánk intézett levélből azonban az tűnik ki, hogy a gabonaárak hivatalos bejegyzése nem eléggé pontos; és hogy a termények a bejegyzett áron sokkal olcsóbban kelnek. Kötelességünknek tartjuk ezen észrevételeket megpendíteni részint azért, hogy az illető hatóságok szigorubb figyelmét keltethetők fel a bejegyzések hűségére iránt, részint azért, hogy a közönség ezen észrevételekhez képest tájékozza magát az itteni gabonaárak minőségéről.

— A m. kir. főkanzellár gróf Forgách Antal ur ő excaja a bécsi magyar technikusok által rendezett hangverseny jövedelméből 1000 frtot a pesti kenyér-osztó bizottságnak a m. kir. helytartótanács útján juttatni méltóztatott, mely összeg Fabricius József kir. tanácsos urnak már át is adatott.

— A magyar szűkölködők számára Bécsben, ápril havában nagyszerű kiállítást szándékoznak rendezni mindennemű műtárgyakból,

melyek nemes családok és magánosok birtokában vannak. Több magyar főrangú hölgy áll e vállalat élén s maguk fogják átvenni a pénztárnál a látogatók fizetését. Nemcsak erre való tekintet, de a kiállítandó tárgyak magas műbesse miatt is nevezetes eredményt várnak e kiállítástól.

— A magyar kir. helytartótanácsnál eddig 533,000 frt gyűlt össze az inség enyhítésére beküldött adományokból; a pesti hírlapok gyűjtése pedig már megközelíti a száz-ezer forintot.

— A „Felvidék“ szerkesztője csütörtökön reggel egy es kir. katonatiszt és egy megyei szolgabíró által megmozdított; ezen hivatalos eljárás alatt két katoná a szerkesztő iroda bejáratánál volt föllálva. Ugyanakkor Torday Ede és Horváth János Ungvártól, Kandó Kálmán volt képviselő pedig Cserészen hasonló megmozdításban részesültek.

„Felvidék“.

— Eugenia, francia császárné számára Pestről közelebb pompás magyar öltöny küldetett Grammont, bécsi francia köztetve, ki azt rendeltetése helyére fogja küldeni.

— Az új szász és tiszorintos bankjegyek lemezei már ki vannak véve. Az új bankjegyek ismét csak egyszerű zöld felüllyomattal nyerne, bár elejente a hamisítás megállításul több nyomatot akartak arra egymásfelé alkalmazni. Mivel azonban a bankjegyforgalom 400 millióra megy, roppant sok idő kellene arra, hogy minden egyes jegyet többször nyomjanak.

Nyiltposta. K. P. szolgabíró urhoz V. Szt. Ivn. A kegyes adomány az átvétől által közvetlenül küldetett be az inségügyi közp. bizottsághoz, honnan az elismerő kimutatás lapunk 37-dik számában adatott közre.

Nemzeti színház. Hétfőn márt. 28-án „Dunán apó és fia utazása.“ Operette 3 felv. Offenbachtól. Ez alkalommal lépett fel új bassisták Vincze; hangja elég érezes és mély, de látszik rajta az iskola hiánya; azonban várjuk míg hangját nagyobb terjedelemben bemutatja, mert Asztrakán szerepe nem elégséges arra nézve, hogy személyesítője fellett határozottan palézat törjünk. Közönség mint rendesen szokott nagy számmal.

Kedd márt. 29-kén „Orpheus az alvilágban.“ Operette 4 felv. Offenbachtól. Ugy látszik, hogy ez operette mindinkább kezdi megnyerni a közönséget, mert ma nagy számmal, sokkal többben, mint első előadásakor jelent meg; elég sikerült előadás volt.

Szerda márt. 30-dikán. „A lovoodi árva.“ Dráma 5 felv. írta Birchpfeifer S. Ma Bochester szerepében Rosai és Egre Jane szerepében Ropainé asszony léptek fel, mint vendégek, mindketten zajos tapsokkal fogadtattak. Rég nem hallottunk ily jól sikerült drámai előadást, s a közönség is feszült figyelemmel hallgatta végig azon gyönyörű párbeszédet, monológokat, melyekkel e szép darab bővülködik; valóban az egész est igen élvezetesen telt volna el, ha némely egyének hangos beszélgetés, nevetés által nem zavarták volna meg a közönség figyelmét, mely épp oly hangosan lepiszszegette az illetőket; nem tudjuk, ha valjon a közönség iránti tiszteletlenségnek tulajdonítsuk-e ezen már egy párszor előfordult botrányoztató magaviseletet közhelyen, holott niesen tekintély, nincs nagyság, mely a közönség, a közvélemény iránt kellő tisztelettel ne viseltetnének, annyival inkább tartoznak ezzel az egyesek.

r-s.

POLITIKAI HIREK.

Angolország. London, márt. 26. Garibaldi elfoglalására nagy mérvben folynak az előkészületek. A belvárosban elfoglalási bizottság alakult s egyesült a hasonló célra működő iparos és kézmunkás társulatokkal. Ez utóbbiak küldötteik által képviselve meetinget tartottak, a melyben meghatározták, hogy Garibaldi tünneplés menettel kísérik be a városta s tiszteletére lakomát adjanak. A citynek egy jelenvolt községi tanácsosa jelentette, hogy egy bérkocsi- és lóutaladonos ajánlkozott a menetre szükséges fogatokat és kocsikat ingyen rendelkezés alá bocsátani; továbbá, hogy a községtanács polgári joggal fogja a tisztelt látogatót megajándékozni s igen valószínűtlen a Mansion-Houseban vagy a Guildhallban lakomát adand tiszteletére.

London-Tavernben márt. 24-én Garibaldi tisztelői gyűlést tartván a felett tanácskoztak, miképen fogadják az ünnepeket hóst Londonban. A gyűlést kimondotta, hogy őszinte örömmel értesült az olasz hős jüvelete felől s abban a véleményben van, hogy Garibaldi méltó London belvárosa kitűnő figyelmére. Richardson várostanácsos, a ki Garibaldival levelezést folytat, azt mondotta, hogy a táborok bizonyára kedvesen venné, ha őt az angol nép valami emlékekkel fogná megüdvözíteni. Reméli tehát a szónok, hogy valami olyas fog történni, a mi London polgáraihoz méltó s

lelkésítő például szolgáland a királyság más nagy városainak. Végül a terv kivételére pengyűjtést határoztak.

A „Times“ következőleg ír Garibaldi várt látogatásáról: „Rövid nap Európa legnevezetesebb férfiainak egyike fog Anglia partjaira lépni. Szellem és hőszeret, az a magán erény, a mely minden jutalmat megvet, s a bálulási egyszerű és lelkesedni tudó jellem egyesülnek, hogy méltóvá tegyék Garibaldi arra a tiszteletre, a melylyel neki Anglia adozhatik. Bizonyára mindnyájunkat a tiszteletnek egy ostanatlan érzete fog e derék férfi irányában lelkesíteni.“

A „Daily News“ többek között ezt írja: A hős, a ki jövő héten látogatása által örömmel töltöndi el husvét ünnepeket, a nép embere, nem gipszalak-hős; nem születés, sem hatalom tesz ki őt kitűnővé. Külföldi vész-hírdetők megnyugtatóra szükséges megjegyeznünk, hogy e látogatás nem pillanati ötlete az ünnepekt hazafinak. Még mikor megsebesülve Varignanóban fektött, nyilvánította angol látogatói előtt azt az óhaját, hogy az iránta tanusított rokonszenvet mielőbb személyesen megköszönhesse. Végre elkövetkezett az idő e régóta táplált óhajta valóstására; és mi jól tudjuk, hogy az ő nemes szíve, hazánkba érkezésekor, a melyet ő csaknem egy szét mint Olaszországot, az otthonlét gyönyörűt fogja érezni. Tudjuk milyen mély és állandó az ő szeretete Anglia iránt; a mely mértékben tisztelünk mi meg egy ily vendéget, abban a mértékben tiszteljük meg magunkat. Ne úgy bánjunk vele, mint császárok- és királyokkal szoktunk, hanem úgy, a mint bánnánk egy nagy angol halottunkkal, ha őt, a helyett hogy emlékszoibrot állítsunk neki, egyetlen egy napra visszahívhatnók az életre.“

A felsőházban Campbell de Stratheden lord ápril 11-re következő indítványt jelentett be: „Ő felsége kormányának a sz. pétérvári kabinetel, Lengyelország ügyében folytatott diplomatiai levelezése nem vezetvén óhajtott eredményre, a felsőház abban a véleményben van, hogy a czár nem teljesíti a Lengyelország feletti souverainitásához kötött feltételeket, s hogy ennélfogva ő felsége kormányának köteles többé ama souverainitást elismerni.“

Hennessy apr. 19-re az alsőházban oly indítványt jelentett be, a melyszerint hasonló szellemű feliratot fognának a királynőhöz intézni.

Franciaország. Páris, márt. 26. A mai „France“ Garibaldinak Londonba utazásával foglalkozik. E lap szerint az utazás célja kétségtelenül az, hogy az angol közvélemény segítségével nyomást gyakoroljon a turini kormányra, hogy háborúra készítse Austria ellen. Ez okból, a mint a „France“ véli, Garibaldi útja Austriának kell hogy legnagyobb aggodalmat okozzon, mert Garibaldi nemcsak Velence elleni fenyegetés, hanem az olasz izgatónak Európa minden izgatóihoz való viszonyánál fogva, fenyegetés Galiczia, Magyarország ellen, és minden irányban, a hol csak a nemzeti ség szenvedély, Austria legnagyobb ellensége, forrong.

A „Patrie“ alaplatannak nyilvánítja a „G. C.“ közlését, mintha Türr a Dunafejedelemségekben volna. Szerinte Türr márt. 17-én Párisból — nevével együtt — a comoi tó melletti villájába utazott.

A német-dán csatáról. Fridericia bombázatásáról a „Bresl. Ztg.“-nak Veilbyből f. hó 21-ről írják: „Mintán tegnap este az ágyúzás megszűnt, csakhamar egy század kémszemlét eszközölt az erődített tábor 2. sz. sáncza ellen. Az előnyomulván, sortízelést kezdett, a mit a sánczból csakhamar viszonoztak, mely alkalommal több katoná megsebesült. Fridericiában a tűz tegnap este ismét erősebb volt; a lángok magasan fölcsapkodtak; ma is egész napon át tartott a tűz, s még mostanig (8 óráig) sem szűnt meg. A városban volt kémek állításaiból tudva lón, hogy a lakosok elhagyták a várost; továbbá, hogy a házak legnagyobb része leégett, s végre, hogy a katonák az utcákon való biztonatlanság miatt a bástyaboltokat nem hagyhatják el. A város előtt egy malom áll, a melyre már tegnap szintén történtek lövések, mivel az forgása vagy megállása által jeleket adott a dánoknak. Hírszerint a malom megett van a dán kórház. Ma reggeli 6—7 óra közt újra megkezdődött a sánczok elleni ágyúzás, mit kevés idő múlva, névszerint a 2. sz. sáncznál élénken s kedvezőbb sikerrel viszonoztak. A dánok abban, az éj folytán egy pár vontesövű ágyút állítottak föl, s azok tüzelése által egy gyalog-zászlóaljat visszavonulásra kényszerítettek. Résztükről azonban senki sem sebesült meg. Délután nálunk a parlamentarizásról tüzték ki, s egy parlamentáirt küldötték Fridericiába, a dánokhoz intézett felhívással, hogy adják meg magukat. Az csakhamar semmit sem végezve tért vissza, s a tüzelés megújult; azonban többé nem az előbbi kitartással, hanem csak időnkint. Este

felé a tüzelés megszűnt, s parancs érkezett, hogy a gyalogság, tüzérség stb. holnap korán reggel Veile felé nyomuljon előre, míg azokat az éjszakra hátramaradt 4-dik austriai dandár váltandja fel.

Gravensteinből márt. 29-ről szóló tudósítások szerint, az ellenséges balszárny előőrseit 26-án a sánczokba tüzték vissza. A Raven-dandár előőrsei a sánczoktól 500 lépésnyire árkokban állanak. Rövid heves harc; erős kártételek s gránát-tüzelés folyt a sánczokból.

A poroszok 20 sebesültet vesztek, s 30 foglyot kerítettek kézre. Midőn a Raven-dandár előőrsei az ársai munkálattal már majdnem készen voltak, a sánczok és a „Rolf-Krake” ágyúinak tüzelése folytán esata kezdődött, mely szurony- és puskaágyúval verekedéssé fejlődött. Az eredmény: A Raven-dandár viszonytonta a kirohant ellenséget és a reggel elfoglalt előőrsi hadállását megtartotta; az ellenség 53 foglyot veszített; a poroszok vesztesége: 14 halott, 53 sebesült.

A „Gen. Corr.” írja, hogy az angol kormány a konferenciára vonatkozó javaslatát, előlegesen megállapított alap- és az ellenségeskedések megszüntetése nélkül, miknek megkezdése apr. 12-től kilitásba jön helyezve, Austria, Poroszország, Dánia, Francia- és Oroszország elfogadta. Remélhető, hogy Németország is részt vevő a konferenciában.

Oláh-Moldvafejedelemség. A „Gen. Corr.” még sem tájékoztat a forradalmi mumussal való ijesztgetésben. Elap bukaresti levelezője azt írja, hogy a Tírr és Klappa Konstantinápolyba érkezéséről szárnyalt hír nem valószínű, hanem hogy Konstantinápolyban

a lengyel, magyar és olasz forradalmi párt legjelentékenyebb vezetői értekezletet tartottak, és hogy e tanácskozó értekezletet nem sokára egy határozó fogja követni Milanóban vagy Genovában. A kívándorítottak száma Moldvában 2,000-re nőtt s a lengyel tartományokból menekülők által naponként szaporodik. Több hajó evez a Dunán felfelé kisebb mennyiségű fegyverekkel rakva, a melyeket kitűzött helyeken partra szállítanak.

A porta iratára a zárda-javak elközbása tárgyában Kuza fejedelem következőleg válaszolt: „A nemzeti érzület nyomása, a zárda-javak ügyében, már oly hatalmas lett, hogy részemről az ellentállás lehetetlen volt, oly kitérések előidézése nélkül, a miknek következményei minden emberi számítás körén kívül esnek. Minden más tekintetnek hátra kelle lépnie, mivel én az állami rendet fenyegetve láttam. Csupán egyetlen eszköz létezett a köznyugalom biztosítására, s ez volt: a nép működése helyébe a kormány működését állítani, s minden tiltástól megfosztani oly népmozgalmat, a mit az országbeli igazgatók saját károkozás céljaikra aknáztak volna k; szóval arra kelle törekednem, hogy a nemzeti érzület vezetését kezembe vegyem. Ez meg is történt. Kezdeményezem a zárda-javak ügyében mindent megmentett. Az általam konstantinápolyi ügynökömhöz küldött utasítások fenntartását meggyőződik arról, hogy a zárda-javakra vonatkozó m. évi dec. 3. (15-ki) kamrai szavazat már okvetlenül szükséges rendszabállyá lett, s továbbá mind azt megerősítendik, mit Negrinek már előbb volt szeren-

eséje, önnek az egyedül lehetséges megoldás iránt mondania, melyre a zárda-javak ügyét eljuttatni lehetne. Bukarest, jan. 5. (17) 1864. I. Sándor János.”

Ujaabb. Bukarest, márt. 29. A Szu linában egy török hadi gőzös által feltartóztatott „Taurus” francia hajó, fegyverrakományával, megérkezett Brailába.

— London, márt. 29. A „Times” következő táviratot közöl Sonderburgból mártius 28 káról: „Ma reggel 3 órakor a VI. számú erőd s az egész düppei vonal ellen roham történt. A poroszokat háromszor verték vissza.

„Rolf Krake” hadihajó Wenningbundból lövette az ellenség jobb szárnyát. A csata hét órát tartott. Az ágyúzás foly. A dánok 100 halottat és sebesültet vesztek s 22 porost ejtettek foglyul. A ssatában négy dán ezred vett részt.

Bécsibörze Aprilis 1-jén: Nemzeti kölcsön 80.— 5%, Metalliques 72.90, Bank-részvény 771.—. Hitel-részvény 184.20. Váltó Londonra 116.80. Ezüst 116.—. Arany 5.56 1/2. 1860-diki Állam kölcsön 94.25. Mártius 30-kán: Urbéri kárpótlási kötvény Magyarországi 74.50. Erdélyi 71.50.

Erdélyi		Alsó ausztriai mérő: vagy is két nagy véka.					Martha. fontja.
		Tiszta búza.	Rozs.	Árpa.	Zab.	Törökbúza.	
piaczi árak:		k r a j c z á r o k b a n.					
Abrudbánya	febr. 15.	440—400	—	—	180—170	320—300	10
Beszterce	mártius 22.	220	200	—	120	160	12
Brassó	" 25.	288—252	153—144	148—132	106—102	154	12
Dézs	" 22.	330—320	220—210	—	120—110	190—190	11
K.-Fehérvár	" 12.	400	256	—	190	200	14
Kolozsvár	" 31.	370	224	220	140	213	14
M.-Vásárhely	" 24.	354—316	238—214	—	132	148	12
N.-Enyed	" 24.	336—310	288—150	—	163—120	224	12
Szamosújvár	" 21.	320—300	210—200	—	120—110	200—290	12
Szászváros	február 27.	390—390	290—290	—	196	195—295	13
Sz.-Régen	mart. 24.	320—300	200—180	170—160	120—112	200—292	12
N.-Szeben	" 25.	347—293	193—180	180	160—147	193—180	14
Sz.-Udvarhely	" 22.	325—318	154—146	—	110—104	156	11
Torda	" 19.	346—320	214—210	186—180	148—140	202—200	11

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

HIVATALOS.

Sz. 876. 1864.

Hirdetmény.

Nemes Kolozsmegye id. törvényszéke közhírré teszi, miszerint mai napon jelen szám alatt Korbuly Bogdán felperesnek gr. Toldalagi Mihály alperes ellen 3800 o. é. frt. váltó követelés és járulékaik végett folyó ügyében Kolozsvár sz. kir. várossa törvényszékének 1863 július hó 18-án 5151 polg. sz. a. kelt jogérvényes végrehajtási végzése és ezen törvényszékének idei február hó 27-én 579 sz. a. kelt végzése alapján felperes Korbuly Bogdán o. é. 3800 frt. váltó tőke követelése, ennek az 1861-ik évi mártius hó 18-ától járó 6% kamatai, a már megállított 14 frt 44 kr. perbeli, 5 frt 50 kr. egy a jelenleg 11 frt 81 kr-ra mérsékelt és az ezután tanúsítandó végrehajtási költségek behajtása végett alperes gróf Toldalagi Mihály betáblázás által már zálogjoggal terhelt és az 579 o. é. 1864 sz. a. elfogadott becslési jegyzőkönyvben körülírt és a szerint 118,014 frt 17 kr-ra o. é. becsült nagy Ersei összes birtokának végrehajtási bírói árverezés útján leendő eladása a törvényszékileg elfogadott árverezési feltételek szerint megrendeltetik, s annak foganatosítására határidőül **1864-ik év június hó 24-ikére és augusztus 24-ikére** d. e. 9-órán ezen törvényszék íródjában tüztetik ki, azon hozzáadással, hogy az első határnapon az elárverezendő fekvőségek csak becsárban felül vagy becsárban adhatnak el, a második határnapon pedig a becsárban alól is a többet ígérőnek az árverezési feltételek megtartása mellett el fognak adni, mely árverezési feltételek a hivatalos órákban ezen törvényszéknél megtekinthetők.

Egyszermind a felperes által bejelentett betáblázott bitelezők erről értesítettnek és mindazok, kik ezen fekvőségekhez igényt tartanak vagy ezekre nézve zálogjogot birni vélnek felhívtnak, azt a fekvőségek eladásáig ezen törvényszéknél oly bizonyosan bejelenteni, minthogy ellenesetben csakis maguknak tulajdoníthatják, ha a vételár felosztása az ők híruk nélkül történik, s ebből a meynyire ez kimerítettik, ki fognak zártni.

Nemes Kolozsmegye törvényszékének 1864 mártius 15-én tartott üléséből.

Sz. 578. 1864.

Hirdetés.

A folyó 1864-ik évben mind a város, mind pedig magán háztulajdonosok által több vonalon faragott járda kövezet lerakása, s azzal kapcsolatban közönséges **kavics kövezet** újítása, és változtatása szükségeltetvén, a megkívántató kifaragott bányaköveknek négyzetes és mérték szerinti előállítására és azoknak lerakására, valamint a közönséges kavics kövezet felbontása, téreljítés változtatása, s utóbbi kövezet anyagai előállítás és lerakására is a városi tanács és v. e. közönség határozata folytán, a kőfaragók, bányatulajdonosok és más vállalkozni kívánók felhívtnak: maguk írásbeli szabályszerűen bélyegzett ajánlataikat f. év **április 15-ig** a főbírói irodába a végett benyújtani, hogy így a szabad versenyre út nyitván, az ez évi munkálatok bérei alkujára nézve egy a város, mintpedig a háztulajdonosok magukat tájékozni tudhassák.

Sz. kir. Kolozsvár város közg. tanácsa 1864 márt. 23-án tartott üléséből,

kiadta **Elekes András**, h. aljegyző.

NEM HIVATALOS.

(78) Idézés. (1—3)

Drágos Anna férje hollétét nem tudván, s ily terhes időszakban két gyermekével gyámoltalanságra jutván, kéntelenített **Strekk Ádám** mint férjét hirlapilag értesíteni arról: miszerint április 8-tól számíttva hat betek lefolytatja a katonai plebániái hivatalnál az egyházi törvények nyomán személylyesen megjelenni elnemulassa.

Költ Kátóvában, mártius 31-én, 1864.

(79) Hirdetés. (1—3)

Alólírtunk van szerencsése a n. é. közönségnek **szoba-festői készségét** Dessenek és **Plafonokra** nézve legújabb divatu minták szerint ajánlani, egy szintén elvált és elkészít mindennemű épület és bútör olajfestéseket is

MOLNÁR MÁRTON,
közép-kapun kívül 411 szám.

(76) (2—12)

Perlmutter Jakab Pesten

váltó szobája s irodája Dorotyanteza kereskedési bank-épület I-ső emelet. Veszen s elad arany- és ezüst pénzeket, állam- ipar- és sorsjegyeket napi folyó árban. Ad **előlegeket** pénzekre és értékpapírokra, a folyó ári értéknek 3/4—7/8-ig legújanyosabb illeték számításal.

Elad mindennemű sorsjegyeket és más értékes tárgyakat tetszésszerűnti **részletfizetés** mellett legutányosabb árban és feltételek alatt.

A mindenkor meglevő **eredeti sorsjegyekről** leírt **igérvények** legutányosabb adatként ki.

Belföldi megrendelések legpontosabban teljesítettnek.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel (Bel-farkasutoza 74 sz.)

(71)

ADRIAI BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG.

Az adriai biztosító társaságnak Erdély megyei- és székelyszékeire kiterjedő főtegyenkségét átvállalván, van szerencsém ezennel tudatni, miszerint működésemet egy a tűz, mint az emberéletre biztosítás minden ágazataiban (halálesetre vagy bizonyos kifizetett kor elérkezével kifizetendő, kiházasításra vagy katonavállásra szánt tőke biztosítás, két egyenlő kölcsönös biztosítása egymás részére, azonnal megkezdődő életjáradékok vagy később életbe lépő nyugdíjak biztosítása stb.) immár megkezdtem, az illető évszak beálltával pedig a jégbiztosítási ágazatra is kiterjeszkedem s bátor vagyok a biztosító t. közönséget, intézetem huszan hat éves fennállására, ez idő alatt közel **tíz és fél millió forint**ra emelkedett biztosítéki alapjára, továbbá díjtelennek lehető legutányosabbra szabása mellett is a kártérítéseknek követelt becsületes és pontos eljárására vonatkozással nálam Kolozsvárt, bel-monostor utcájában br. Apor házban létező irodámban, avagy alább elősorolt t. ügynökeimnél eszközzendő biztosítások kérésére felhívni.

Eddigél felállított vidéki ügynökeim:

Gyergyó-Alfaluban	Zachariás Gerő ur,	Peerban	Kaszó József ur
Baróthon	Bräuer Antal „	Rettegen	Gergelyi Károly „
Bethlenben	Gajzágó László „	Magy.-Nagy-Somoron	Püspöky Mihály „
Bonczhidán	Nagy Elek „	Nagy-Somkuten	Grommer Ferenc „
Brassóban	Czinner József „	Szilágy-Somlyón	Rúszka Ignác „
Sziágy-Csebben	Fillöp Áron „	Erdő-Szent-Györgyön	Albert Lajos „
Dézsén	Peiele Otto „	Sepsi-Szt.-Györgyön	Vitállyos Béla „
Gyergyó-Ditróban	Simon Imre „	Dicső-Szt.-Mártonban	Rédiger Árpád „
Bánffy-Hunyadon	Péter György „	Gyergyó-Szt.-Miklóson	Vakár Kristóf „
Nagy-Kásonban	Csűrös Antal „	Csik-Szeredában	Gözy Béla „
Székelv-Keresztúron	Lakatos Sándor „	Tasnádon	Dondon Elek „
Oláh-Kocsárdon	Farnos Elek „	Tordán	Schwartz Jakab „
Kolozsvárt	Varga Lajos „	„	Pánczél Imre „
„	Kohn Sándor „	Székelv-Udvarhelyt.	Macza György „
Kovácszán	Gazda Károly „	Kézdí-Vásárhelyt.	Szabó Dániel „
Krasznán	Stefanovics Todor „	Maros-Vásárhelyt.	Richzeit testvér urak,
Magyar-Láposon	Szász Dániel „	Zilahon	Kovács János ur,
Maros-Ludason	Háncz Pál „	Zsibón	Györfly Ignác ur.
Parajdon	Hafner János „		

Kolozsvárt, 1864, mártius havában.

Az adriai biztosító társaság főtegyenke
GÁMÁN ZSIGMOND.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvárt, **Wittich Józsefnél** Maros-Vásárhelyt, **Dobray Nándornál** S.-Udvarhelyt, **Barthos Domokosnál** S.-Szentgyörgyön, **Vokál Jánosnál** Nagyenyeden, **Sindel Károlynál** Brassóban

kapható:

Szikla rózsá.

Regény

Apafi Mihály erdélyi fejedelem korából.

Irta Józsiika Miklós 4 kötet 4 frt.

Kodolányi Antal

Gazdasági zsebnaptár 1864-re

Negyedik évi folyam.

Ára szépen kötve 1 frt 60 kr.

AZ INQUISITIO

és egyéb spanyol titkos társulatok titkai.

Irta **Féreal M. V.** Történelmi jegyzetekkel és bevezetéssel ellátta **Cuendias M.** Francziából fordította **Huszár Imre**

Kis negyedré VIII. 547. XXIV. lap, 144 szövegbe nyomott és 12 nagyobb fametszvényen disztive.

Ára 5 forint osztrák értékben.

Diszes táblába kötve 6 frt. o. értékben.